

Sociaalwetenschappelijk redeneren over maatschappelijke problemen

Thomas Klijnstra, Geerte Savenije, Gerard Ruijs, Gerhard Stoel en Carla van Boxtel
Research Institute of Child Development and Education, Universiteit van Amsterdam

GOOISE SCHOLEN
FEDERATIE

Onderzoeksvraag

Hoe kunnen docenten maatschappijwetenschappen het sociaalwetenschappelijk redeneren (SWR) van leerlingen over complexe maatschappelijke problemen (leren) bevorderen?

Studie 1: Redeneerniveaus en naïeve redeneerwijzen

Methode: Analyse van 88 leerlingpapers. Dit ontwerp onderzoek bestond uit vier verschillende fasen, afgeleid van McKenney & Reeves (2018): (1) Verkenningfase, (2) Constructiefase, (3) Validatie- en reconstructiefase, en (4) Evaluatiefase.

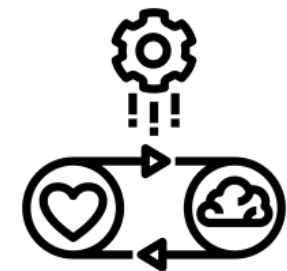
Resultaten: (1) Conceptualisatie van het sociaalwetenschappelijk redeneren; (2) Rubrics met drie redeneerniveaus; (3) Lijst met naïeve redeneerwijzen

Studie 2: Ontwerpen van curriculummaterialen

Methode: De vier fasen uit Reeves' design onderzoek (2006) diende als methodologische basis: (1) Analyse van het probleem; (2) Ontwikkeling prototypes; (3) iteratief testen en aanscherpen; (4) Reflecteren op ontwerpprincipes

Resultaten: (1) Zes ontwerpprincipes die het SWR kunnen bevorderen; (2) Vier authentieke leertaken; (3) Vijf kennisclips gericht op onderdelen van het SWR

Studie 3: Professionele groei van docenten

Methode: De deelnemers aan de PLG hebben vooraf en achteraf een vragenlijst ingevuld, gebaseerd op het Model professionele ontwikkeling van Desimone (2009) en het Model van professionele groei van Clarke en Hollingworth (2002). We hebben gekeken naar de verandering in: kennis ('vertrouwen in eigen kennis'), didactische vaardigheden ('inzet didactische principes'), en ideeën ('opvattingen over MAW').

Resultaten: (1) Toename in de kennis van redeneervaardigheden bij docenten; (2) Scaffolding van denkstappen in gestructureerde opdrachten en diagrammen in betekenisvolle contexten; (3) Voorzichtige 'shift' van lessen waarin de focus vooral lag op het leren van concepten naar lessen waarin redeneervaardigheden worden toegepast in betekenisvolle contexten

Studie 4: Toetsen van het sociaalwetenschappelijk redeneren

Methode: Het proces van de ontwikkeling van toetsitems is in lijn met eerder onderzoek naar het construeren van valide toetsitems (Pellegrino et al., 2001; Schmeiser & Welch, 2006, Breakstone, 2014). Om de kwaliteit van de ontwikkelde opgaven te onderzoeken leggen we deze voor aan focusgroepen met aan experts (leraren, lerarenopleiders, toetsdeskundigen en leerlingen). Om de redeneerniveaus van leerlingen te kunnen meten, maken we gebruik van rubrics met drie niveaubeschrijvingen over de redeneeractiviteit causale analyse

Resultaten: Dataverzameling start in april 2023

Studie 1 TRSE

NRO-publicatie

t.klijnstra@uva.nl